

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО ФОНДОВОГО РИНКУ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Спанчак І.І.

Національний університет «Львівська політехніка»

Постановка проблеми. Міжнародна фінансово-економічна глобалізація, як сучасний стан міжнародного господарства, впливає на вільний рух капіталів між національними фондовими ринками, провокуючи переплетіння економік різних країн і покращуючи тим самим національну торгову інфраструктуру з метою залучення нових інвесторів на вітчизняний фондовий ринок.

Короткий аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано вивчення даної проблеми. Питанням особливостей становлення та функціонування міжнародного фондового ринку в різний час приділяли увагу багато українських та зарубіжних учених, зокрема Л. Антонюк, О. Аршавський, М. Берзоні, О. Буреніна, О. Буянова, І. Вальтер, Б. Губський, П. Дуайер, В. Євстигнєєва, Є. Жукова, М. Міллер, Я. Міркіна, М. Монтеса, А. Поручник, М.В. Поплавська, Б. Рубцова, Л. Руденко, О.І. Савицька, Дж. Сорос, І. Фамінський, Л. Федякіна, Філіп А. Фішер, А. Шляйфер, У. Шарпа та багатьох інших.

Ціль дослідження є визначити суть та особливості міжнародного фондового ринку, розвиток світового ринку цінних паперів, висвітлення економічних характеристик структури фондового ринку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фондовий ринок є особливою сферою ринкових відносин, де завдяки продажу цінних паперів здійснюється мобілізація фінансових ресурсів для задоволення потреб суб'єктів економічної діяльності [4].

Світовий фондовий ринок формується під впливом поглиблення процесів консолідації та інтеграції у світовий простір, що складається із сегментів – відповідних локальних ринків. Іншими словами, національні фондові ринки, взаємодіючи між собою, утворюють світовий фондовий ринок, інтеграція в який відбувається як на технологічному рівні, так і на рівні капіталів.

Особливістю глобального фондового ринку є те, що він діє на принципах єдиних правил і процедур. Об'єднання фондових ринків дозволить інвесторам уникнути системного ризику національного ринку й суттєво знизити ризики портфельного інвестування в цілому. Інтернаціоналізація фондових ринків, тобто властивість переміщатися в ті країни і регіони, де потенційне зростання очікується найбільш

прискореними темпами, супроводжується реформуванням національних ринків з пристосуванням їх до глобальних систем обігу цінних паперів.

Розвиток світового ринку цінних паперів сприяв переходу фондових бірж до моноцентричної системи і стандартизації алгоритмів дій біржової інфраструктури, підвищенню рівня організованості локальних ринків та державного контролю, зумовив появу правових нововведень на фондових ринках, масову сек'юритизацію, розширення масштабів первинного публічного розміщення компаніями акцій (IPO), посилення вимог до розкриття інформації емітентами і поглиблення прозорості ринку. Вплив цих чинників з часом може істотно позначитися на організації та функціонуванні національних фондових ринків [1].

При прийнятті рішення стосовно інвестицій в світові активи інвестори-нерезиденти визначають економічні характеристики структури фондового ринку за такими параметрами:

- капіталізація ринку як здатність освоїти певні обсяги інвестицій, що, своєю чергою, несе в собі ризики, пов'язані із можливістю маніпуляції цінами окремими гравцями;

- ступінь концентрації інвестиційних інструментів, широка інвестиційна лінійка, що дозволяє інвесторам страхувати ризики та будувати різноманітні інвестиційні стратегії;

- ступінь концентрації учасників: якщо їх забагато, то це зменшує ризик залежності ринку від певних інвесторів;

- ліквідність, можливість швидкої реалізації активів без значних грошових втрат;

- ризикованість, наявність специфічних ризиків, великі затрати на їх страхування або взагалі відсутність можливості їх страхувати;

- інформаційна прозорість, стандарти культури корпоративної звітності емітентами й оприлюднення достовірних макроекономічних показників державними органами;

- захист прав інвесторів, наявність зрозумілої та прозорої системи законодавчого державного регулювання і системи саморегулювання, що надає інвесторам упевненість у захисті їх прав;

- присутність та частки на ринку іноземних інвесторів, що свідчить про стан довіри інвесторів до конкретного ринку;

- ступінь обмежень для іноземців на здійснення інвестицій, наприклад – введення або вивід активів з країни, податкове навантаження [2].

Щодо України, то для подальшого поступу необхідно активізувати діяльність, спрямовану на поглиблення інтеграції українського фондового ринку в світовий, для чого слід адаптувати ринкову та

торгову інфраструктуру під загальні стандарти. Для посилення привабливості локального фондового ринку для вітчизняних та іноземних інвесторів необхідно здійснити ряд кроків: сприяти надходженню інвестицій у реальний сектор економіки, сформувати ефективну систему захисту прав і законних інтересів інвесторів, активізувати процеси концентрації та централізації торгівлі корпоративними цінними паперами українських емітентів на організованому ринку на умовах конкуренції, погоджувати політику держави на фондовому ринку із грошово-кредитною, валютною і бюджетно-податковою політикою.

Висновок. Отже, фондові ринки безперервно змінюються і розвиваються. Національні та світовий фондові ринки успішно розширюють свої межі й коло учасників, збільшують обсяги, оновлюють форми, впроваджують сучасні фінансові інструменти, удосконалюють технології торгівлі.

1. Бурмака М. О. Фондовий ринок України: законодавче регулювання : [навч.- метод. посіб.] / М. О. Бурмака, В. В. Посполітак, Д. С. Бутенко, А. Т. Головка, Н. В. Дегтярьова, Ю. Я. Кравченко ; ук-лад. О. М. Кий. – 5-те вид., перероб. та доп. – К. АДС УМК Центр, 2009. – 852 с. 2. Корнійчук О. П. Фондовий ринок: теорія і практика / О. П. Корнійчук НАН України. Рада по вивченню продуктивних сил України. – К. [б. в.], 2009. – 224 с. 3. Офіційний сайт Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку. – www.ssmc.gov.ua 4. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nssmc.gov.ua>., <http://www.nssmc.gov.ua/fund/developmet>.